

ТЕМА 7. РОЗВИТОК СПРИЙНЯТТЯ В ПРОЦЕСІ СЛУХАННЯ МУЗИКИ

- План
- 1. Особливості музичного сприйняття
- 2. Вікові особливості сприйняття музики дошкільниками
- 3. Основні умови формування повноцінного сприйняття музики
- 4. Характеристика репертуару для слухання музики
- 5. Методи та прийоми розвитку музичного сприйняття в дошкільників

ОСОБЛИВОСТІ МУЗИЧНОГО

СПРИЙНЯТТЯ

Сприймання музики – основний засіб формування музичної культури й духовного розвитку школярів.

Слухання музики — один із провідних видів діяльності на уроці музичного мистецтва в загальноосвітній школі, мета якого - виховувати любов до музики, формувати музичну культуру та усвідомлений музично-естетичний смак.

знаки повноцінного музичного сприймання:

Емоційність

Активність

Свідомість (інтелектуальний розвиток особистості)

Музичне сприймання -

Це основний вид музичної діяльності, який передує всім іншим. Це процес психічного відображення у свідомості дитини цілісного образу музичного твору, який відбувається у взаємозв'язку з мисленням, волею, мовою, почуттям, відчуттям, уявою, увагою.

- Музичне сприйняття має певні властивості
- емоційність, пов'язана з естетичними переживаннями людини, його почуттями, емоціями;
- цілісність, що відбиває становлення у свідомості людини музичного образу добутку через сукупність елементів музичної мови;
- Асоціативність, коли на основі колишнього досвіду людини відбувається виникнення різного роду зорових і слухових асоціацій, що ведуть до виникнення образних подань і естетичному відношенню людини до

- навички музичного сприйняття закріплюються, коли діти виконують під музику деякі вправи, наприклад крокують на місці під знайомий їм марш або оплесками відтворюють ритм танцювальної музики.
- Навички сприйняття зміцнюються і в дидактичних іграх. Дидактичні завдання завжди пов'язані з розрізненням і відтворенням таких засобів музичної виразності, як висота звуків, їх ритм, тембр, динаміка. Наприклад, у грі «Здогадайся, хто співає» дитина на слух, тільки за тембром голосу повинна визначити, хто співає.

Вікові особливості сприйняття музики
дошкільниками

Суттєві особливості музичного розвитку

- Слухове сприймання твору
- Наявність музичного слуху
- Емоційне сприймання музик
- -найпростіші навички та дії у співочому,
музично-ритмічному у виконанні

Перший рік життя

- Реакція на звук,голос
- реакція на джерело звуку,голосу
- прислуховування до голосу
- радість почутого звуку,голосу
- підспівування(елементарний лепіт)

Другий рік життя

- -розрізняє високі та низькі звуки,голосне та тихе звучання
- -підспівує дорослому,повторює останні фрази пісні
- -плескає в долоні,тупоче ніжками у такт, кружляє під звуки музики

Третій –четвертий рік життя

- Підвищується чуттєвість до музики
- Наспіває нескладну мелодію
- Прагне до самотійності
- За допомогою дорослого співає маленькі пісні
- З'являється бажання займатися музикою
- Починає самотійно тацювати та грати у музичні ігри

П'ятий рік життя

- Розпізнає яка музика весела, радісна, спокійна; звуки голосні, тихі Мелодія швидка , повільна
- На якому інструменті грають рояль, скрипка, баян
- Розуміють вимоги як співти, рухатися у танці
- Налагоджується вокально-слухова та рухова координація

Шостий рік життя

- --самостійно характеризує музичний твір
- Має здібності до цілісного сприймання музичного образу
- Закріплює голосовий апарат
- Розширюється діапазон, з'являється співучість, дзвінкість
- Пісні, танці, ігри виконуються самостійно, виразно, творчо
- Особисті індивідуальні здібності проявляються виразніше

Основні умови формування повноцінного сприйняття музики

Музичне сприймання, як провідна складова музичної культури, впливає на розвиток пізнавальних та емоційних процесів музичної свідомості та діяльності людини і формується в процесі її музично-естетичного виховання. Художнє спілкування з музичним мистецтвом, зразками якого є музичні твори справляє позитивний вплив на формування особистості дитини, особливо молодшому шкільному віці. Це позначається на їхньому сенсомоторному, мисленнєвому, емоційному розвитку тощо. З огляду на це, підвищується значущість розвитку сприймання музики в даному віці, оскільки відкриваються широкі можливості виховного впливу мистецтва на закладення основ музично-естетичної культури особистості молодшого школяра. Дане дослідження не вичерпує багатоаспектність даної проблематики, а повинне розглядатися як один з напрямків у пошуку шляхів удосконалення цього процесу

Методи та прийоми розвитку музичного сприйняття в дошкільників

- Думка А.С.Макаренка: "За силою емоцій, за тривожністю й глибиною вражень, за чистотою й красою вольових напружень дитяче життя незрівнянно багатше від життя дорослих"
- Дитяче сприймання належить розглядати не як елементарний рівень, а як особливу сферу дитячої життєдіяльності .
- особливості сприймання музики молодшими школярами
- визначаються передусім обмеженістю життєвого і музичного досвіду дітей,
- специфікою мислення: невмінням узагальнювати, переважанням цілісного сприймання.
- віддають перевагу музиці веселій, моторній, особливо реагують на масивність і динаміку звучання, темп і регістр, темброву палітру музики, запитальний, стверджувальний і розповідний характер музичного висловлювання, ніжність і різкість, м'якість і жорсткість, дзвінкість і ліричну наповненість звучання.

- Дітям властиві інтерес до почуттєво забарвлених музично-слухових вражень, прагнення до новизни, до вияву в звучанні музики життєвих зв'язків.
- здатні визначати не лише загальний характер музики та її настрій, а й схоплювати характерні ознаки певного жанру, наприклад, колискової пісні, танцю, маршу, передавати їх у пластиці своїх рухів, жестах, міміці.
- Музичний твір діти сприймають цілісно, як єдиний музичний образ, не відділяють власне музичні враження від вражень супутніх, не виокремлюють певні засоби виразності і не вміють визначати їх роль у створенні музичного образу.
- Складнішу музику вони сприймають вибірково, вловлюючи в ній лише те, що їм ближче і доступніше, хоча й не завжди головніше у творі.

- На розвиток музичного сприймання значний вплив має мовний досвід.
- З раннього віку в дітей поступово формуються навички перенесення інтонаційного і синтаксичного досвіду мови на слухання музики і спів.
- Цьому сприяє те, що спів, як найдоступніша для дітей форма активного засвоєння музики, тісно пов'язаний з мовою, голосом.
- Діти часто відчують труднощі при добиранні потрібних слів для висловлення своїх вражень від музики.
- Їхні висловлювання нерідко зводяться лише до кількох визначень, що пояснюється недостатньо розвиненою слуховою спостережливістю і збідненим лексичним запасом.